

Five Shillings each from Mr. Charles Gavin, Fr. Mulcahy, for self and Mr. E. Mulcahy, R. MacCarthy, Allentown; Wm. Morrissey, Clonmel.

One Dollar from Philo Celtic Society of Philadelphia.

Three Shillings from J. W. O'Malley, Boston.

Three Shillings and Sixpence from J. J. MacEuliff, for Mr. J. J. Hughes.

Two Shillings and Sixpence from Messrs. John Dunne, St. David's; Patrick Mulvey, New York; Michael Sheridan, Navan; John Downes, Sligo; D. Duggan, Spiddal; John Slattery, Limerick; Rev. M. Conolly, New Ross.

The above list represents the amounts acknowledged to the senders by Rev. E. O'Gowney, who would ask subscribers to write their full address on each communication, and to write clearly. He will also be glad, on receipt of post card, to correct any irregularities in the delivery of the Journal, or to see that any back numbers wished for are sent. Subscriptions or literary communications sent to him will be acknowledged in due course.

Ballynacarry, Westmeath,
August 18th, 1891.

COUNCIL OF GAELIC UNION.
(Continued.)

The Rev. Edmund Hogan, S.J., Dublin.
J. M. Tierney, San Juan, Argentine Republic.
Dr. Gumbleton Daunt, Brazil.
M. A. O'Byrne, New York.
Rev. John M. O'Reilly, Sydney, N.S.W.
J. B. O'Connor-Kerry, Sydney.

THE LATE BISHOP OF WATERFORD.

By the death, so sudden and sad in its circumstances, of the late Dr. Egan, Bishop of Waterford, the cause of the National Language has lost a firm and constant supporter. Equally distinguished as a scholar and as an ecclesiastic, Dr. Egan lent his influence to every attempt to raise the national tongue to its due position. It is remarkable that Dr. Egan's two predecessors were also warm lovers of the old Gaelic, and encouraged its use among their people.

DOIN LÉIGÉSCÉIR.

Mártar taitneamhach leat gean-geasul gaeoileáin, ari n-a innreacht ari maoí ógairiúise áji riunnior, ag ro óntuit tomraim illaele Ó úin, atá ari na geantlaibh i gáiríaróe 7 iur áilne o'a dtáinice annaif o'n t-Seanaomhrí eusgáinn.

e. O'S.
TOMRAIM CURAIS MAELE ÓÚIN
ANNOSO.

§ 1. Táirí bialisóna 7 gealéit míofra i gceasadh do bhi ré ari geascián ari an muij mórrí.

§ 2. Do bhi feair móri-éilrónáin do Eoghanachéit Íonúigheáin. Eoghanachéit na n-Áiríann—Ailioll Faothair Cateá a dinn. Táirí-geair é, 7 laoé-éigeartha a dhíreibe 7 a mianntíre

réim Do éuaoró jí Eoghanachéit ari ceisiéil 1 g-eisic 7 1 g-cúigearó eile, 7 Ailioll Faothair Cateá i n-aontaró leir. . . . Do éuaoró an jí o'a tír féin ari, tairé éig eisead do téanamh ós 7 gialla do bheireadh leir ; 7 Ailioll 'na foðair.

§ 3. Doipur tairé éig teacáit o'a tír féin o' Ailioll, do marbhádai eiseadánóiríde Leathair é. Loiporo Duibh-éluaim óf. a cionn.

§ 4. Rug bean Ailiolla mac o'a éig rún, 7 éug rí ainn ari. Mael Óúin é. Rugadh an mac 'na thairis rún ór íriol o'a ban-éigiaro, do bainmioigh an iug, 7 do h-oirleas lérié-ri é, 7 aonúbaírt rí go m-ba h-i réim a mádair. Marí rún, o'oil an aon banaaltpra eigeann agus tuispi mac an iug in aen cliaobán, 7 ari aen cíc, 7 ari aon ghlúim.

§ 5. Áláinn, go deimhn, a dealb-pan ; 7 atá aonúar ari má b' i g-cólainn piám aen-neacá comh h-áláinn leir. Táirí ré annriam go iarb 'na ógs-laois, go iarb ré oipeamháid o'álmairí gairgead. Ba tóir, an tigéid rún, a fúthaiscear, a mactaif agus a clearguitídeáit. Do fáinntí ré gáid aen-neacá in iug cluictéice vo ghníofar, iomar caitheadh liathróideáid, 7 iug, 7 léimníod, 7 cóna-íug² ead. Ba leir, go neapbhéad, buairid gáid cluictéice ósob-pan.

§ 6. Lá aonáin, do éasb fóimhre aonair éisín do gairgeadóirí leir, guri 'ubhairt³ ré go fiochtas, fealgáid :—"Táirí," ari ré, "náid feargáid o'aen-neacá cia ari thíos é, náid feargáid o'aen-neacá o'áctairi ná do mádair, do bheireadh ag ráimhseadó oppairinn in iug gáid aon cluictéice, márt ari thíos, márt ari muij, márt ari fiúcill bívormio ag comórtúig leat!"

§ 7. Do b' Mael Óúin 'na fóirt, síri do fáoil ré go o-tí rún go m-ba m'ac do'n iug é, 7 do'n bainmioigh, o'a m'umha. Aonúbaírt ré annriam lé n-a m'umha :—"Ní iorfar 7 ní ólfar go n-íonnúigí rám m'áctai 7 mo m'áctair," ari ré. "Déit," ari rí, "caid

¹ Do téanamh eisead. ² Ráimhsead. ³ Do n-ubhairt ná gur ubhairt.

fá bhrisilí ag riarrusé faoi rím? Ná leis do bhí achráil na n-óglaoe n-tiomu-
racé goilleamain oifte. Meirge do mánáil,"
aip rí, "ní mó feairc a (G-coda) mac Lé
thaoimh na talún ioná do feairc-ra liom-
ra." "Do b'fearg rím," aip reifearan, aét
tábhair óam riost m'ádhair 7 mo mánáil féin."

§ 8. Do éuaird a thumfe Leir, 'na óirí rím,
gur fág i Láinn a máthair é; gur agairt ré aip
a máthair aonairin a atáir t'inniúint ó. "Baile,"
aip rí, "an níod atáir aig⁴ iarrhaí, ór,
do m-b'eol duit t'ádhair, níoribh feárr
duit, 7 níoribh feárr leat é, ór iŋ fana ó
t'veusg ré."⁵ "Tír feárr liom riost beirt agam
aip, aip éasoi aip bít," aip rí.

§ 9. Aonúbairt jé a atáir Leir aonairin
go rímuineadh. "Ailioll Faobhar Céad
t'ádhair," aip rí, "t'eo ghnáacht Piomuigra."
Do éuaird ré 'na óirí rím 'a aéarach 7
t'a thír féin, 7, a éomáiltairde Leir (7 ba
h-óglaoi eionnúne iad rím). Agur do
bí páilte ag a thumfeadh ó, 7 do éinigearad
meitneacáidh ann.

§ 10. Amhráin éiginn 'na óirí rím, do b'í
júonn óglaoe i meilic cille Óub-éliana, ag
caitheamh cloé (náit). Do b'í coir Mael
Óum 'na feairamh aip fósárlaí na h-eag-
laise, 7 iŋ t'áilírti do b'í jé ag caitheamh na
cloiche. Feairi m'mh-éanagán éiginn do
thumfeadh na cille, bhuinne a ainn—aonú-
bairt reifearan lé Mael Óum:—"Ba feárr
duit oisóigáltaí u 'n éanamh do'n feairi do
lóigríeadh ronn (annro) ioná bheis ag
caitheamh cloé t'áil a énáimhleibh Loma Lóigríeadh"
"Cia rím?" aip Mael Óum. "Ailioll," aip
rí, "t'ádhair féin." "Cia do m'airb' é?" aip
Mael Óum. Aonúbairt bhuinne—"craead-
athúilíde do Láigí," aip rí, "7 do m'illead-
air aip an m-ball ro é." Do Léig ré an
cloé uair aonairin 7 do éinig a bhrat uime 7
do éinig a éuairt s'ailgeanach aip, 7 ba bhró-
naid do b'í jé óe.

⁴ aonairtear go fír-mhinn "an níod atá tú (vo)
tarrao?" ⁵ ó do calúleas é. ⁶ t'inniúrtí... 7 ó.
⁷ fean-balla, do Léigean 1. Léig. ⁸ cónaitheonól.
⁹ m'airb'st, m'airb.

§ 11. Agur do lóigrí jé an t-eolair¹⁰ do
Láigí, 7 aonúbaird an lúcht eolair leir,
náid b'fuisgbeasáid jé tuil aét aip tuij. Do
éuaird ré aonairin go Coimíomhaid aig iarrhaí
oíche 7 beannáctea aip órlaorí do b'í ann,
go t-toradhéasáid jé ag t'éanaidh báis. (Nuca
ainn aip tuij, 7 iŋ uair aonairigéasáid
bhoileann Í Nuca 1. Caighdean Í Nuca.) Aonú-
bairt reifearan Leir an lá a t-toradhéasáid jé
an báis, 7 meutu na foirmé do m'aéad m'nti, 1.
feárt b-fír t'veus; agur aonúbairt Leir gian
dúine ní ba mór ní ba lusca ioná rím¹¹ do
óul m'nti; agur aonúbairt Leir an lá a
m'aéad jé aip tuij.

§ 12. Aonairin do juigne Mael Óum báis
tú-éigioineadh,¹² 7 do b'í an tuij, do b'í le
tuil 'na fóclair, jéin. Do b'í Seaimhán, 7
Dhiarmuid fíle, oighe.

§ 13. Do éuaird ré aip tuij aonairin, an
lá aip 'núbairt an tuij Leir m'nteaché.

§ 14. Marí do éuairdair beagán ó thír, tairi
éig an t-reoir do t'ésbáil tóibh, iŋ aonairin
éanáigadair a thíriú comhála 1. tuij mac a
oite 7 a thumfe, do'n éuan 'n a nuaire, 7
t'fóigíadair aip teácht éuca aip g-cúl aipír
'n a g-comhne, go t-téidhír leo. "Fílliú
a baile; óir thá t-téidhír aip g-cúl féin,"
aip Mael Óum, "ní phágaird¹³ liom-ja aét
a b-fír agamh aonair." Raistíuio-ne¹⁴
ad' óirí an tuij, 7 do m-báisfeairi rinn,
muna t-táigairi-jre éusgáinn." Do éinigearadair
iad féin a t-tuij i m' aip tuij, 7 ríannúirio
i b-fao ó thír. Ó do éonnáig Mael Óum
an mór rím, t'iompris ré éuca, 'n a g-comhne,
éum náid m-báisrúti iad, 7 éisg iŋteacáidh i m' aip
g-cúlach iad.

§ 15. Do b'íotair aip lá rím, do t'ráthnóna,
aig ionrúamh, 7 an oíche 'n a óirí rím do
meádon-oiríce, go b'fuaireadair órá i m' b'fao
m'aíla, 7 órá óum ionnta; go g-cuaileadair
amach aip na dúnaith fuaim 7 fóigairi na
meirce, agus i ná m'ilead ag maoréamh [a]

¹⁰ O'airb' jé an bhealaí ¹¹ faoi níod éairír rím.
¹² 1. círpaid t'áilte do fílataib 7 choncaill b'fínte
óighe aip an tsaoib amuig.
¹³, ¹⁴ Raistíuio, raistíuio 1 g-comhnaítear.

ngiom]. Águr ba h-é ro aonúbaile feair aca lé feair eile:—"Congbhurc uam," ari r' é, "i'g tréime meire ioná taurra, óili i'g meire do tharbh Ailnoll Faobhar Céad, 7 do lóige Óub-éluam air; 7 ní luigheas oileann t'a ólum, go t-tí ro, lé n-a smuaint; 7 ní théarnair-te a fáinail riu do ghníom." "Buaird i láimh an nro ro!" ari Seapmán, 7 ari Óuiján file; "i'g vúisead é tagh Óia rinn 7 do shab [guita] ari m-bairón mótmach. Téormír 7 círeacáin air an t-dá oún ro, ó d'fhoillteag Óia ari náinntre ionta.

16. Marí do bhearrári ari na bhráistíaribh riu, éamicse gaoth náirí oifig, go labhairdai 'Gao n-iomáin' éairi sunír an oideach riu go marion. Águr ari marion réim, ní fácasadh táí ioná talamh, 7 níosb eol tóibh cá fácasair. I'g annrín aonúbaile Mael Óúin:—"Leigíodh do'n baoi beit 'n a éomhúróe,¹⁵ 7 an taobh i'g aill lé Óia a éabáin, tuigairibh leibh é." Do chualánadarí annrín amach inr an sunír náirí neamh-fóiríseannair, 7 aonúbaile Mael Óúin lé n-a éomhálaibh:—"I'g tréb-te étagh ro oifiginn, ag buri o-teilgean réim inr an g-euiríad, éairi bhréitear an oifearáid 7 an tuiscead aonúbaileart linn dian d'fhiúinn do bhuil inr an g-euiríad acht a haisb agaínn inniti riomáinb-te." Ní haisb fíreagair aca-ran, acht beit 'n a rojt lé real.

§ 17. Táí lá 7 táí h-oróche óróibh, 7 ní fuaileadarí táí ioná talamh. Annrín, marion an t-eisear lae, do chualánadarí rosgair uata i n-oibríuair. "Gáilí éinne le tír i'g ro!" ari Seapmán. An tan éamicse an rolaí tóibh annrín, do luigheasdarí ari an tír. Marí do bhearrári ag cartheamh cláinn¹⁶ ag feudair cia aca do labáid 1 o-tír, i'g annrín éamicse rígha mór do feangánair, 7 gaoth feangán doibh éomh mór lé gearríad, ari an o-tráis éuca ari an sunír. Ba mian leo iad réim 7 a roisearach o'íche, 7 teicír mairi riu. Táí lá eile 7 táí h-oróche óróibh, 7 ní fácasadarí táí ioná talamh.

18. Marion an t-eisear lae do chualánadarí

rosgair tuinne le tráis, 7 do éonnacadarí, lé rolaír an lae, inr náirí áit, 7 forscamna 'n a timéall 'magcuairt. Ba h-íre le gaoth rosgair caman doibh ioná an ceann ba ghoille óró. Águr líne do ériannair 'n a timéall, 7 mórláin d'eunaibh mórla ari na círannair riu. Águr do éomháil leisgeadair¹⁷ lé céile ag feudair cia óróibh do labáid ag cuairtusgáid na h-inre, 7 ag feudair an labhairdai na h-éin ceannair. "I'g meire labáid," ari Mael Óúin. Do chuaibh Mael Óúin annrín, 7 do éuairtusg air inr, 7 ní fuaile aen-nro oileannnti; 7 o'-teadair a ráit do na h-eunaibh, 7 éusgairdairéim eile óróibh tráis in a g-euiríad leo.

§ 19. Táí lá 7 táí h-oróche óróibh ari sunír 'n a óláid riu. Marion an t-eisear lae d'aimseac a talamh. Marí éanúdarí go tráis na h-inre, do éonnacadarí aen-nrode inr an inr mairi (bhrédead) eaé. Ciora con ari, 7 inngne geáilíra gaothba, 7 ba náirí an fáilte do bhi aitse óróibh: do b'í ré ag Léimníg 'n a bhríad-nuig, óríg ba mian leig iad réim 7 a roisearach o'íche. "Ní bhrónaé atá i'g riomhainn," ari Mael Óúin, "tuaillamair ari g-cúl ó'n inr." Do ghnóto an nro riu; 7 marí o'íghis an t-einntirde iad ag teicír, do chuaibh ré ari an t-eisear, 7 do shab ag tocaileáit na trága le n-a inngnibh geuria 7 ag cartheamh uileann leo,¹⁸ 7 níor fuaileadarí-ran go n-eulócaintír uairibh.

§ 20. O'iomhádarí i bhráid annrín, 7 do éitír inr náirí ari leis. Do éairíeadairí

¹⁵ ari a fúirseáid. ¹⁶ ag círannair, ag buil éamh círionnteach.

¹⁷ éanúdarí comhairle.

¹⁸ 7 a g-euiríad.

daomha ionmála¹⁹ 'n a nuaistí. Ba h-eagáil leo an mór do éonnacadar; 7 do ghlaosadar a muintir éuca t'fearlán na neidéas do éonnacadar, 7 do éuadar uile go rian, teireadhíead, (irteadé) in a g-cupair. Do éigílladar beagán ó thír, go b-facadar píosaí móri ari an muij ag dul do'n mif, 7 do éuipreadar-lín a n-eidé ag jút le céile tarj éirí teacáit go fariéde na h-infe óróis. Lúairé ioná an gaoth gád eadé, 7 ba móri a ngleo 7 a ngáirí 7 a bhoisgair, go g-ealaí Mael Óum béméanna na n-ealé-lárga aca 7 gád a nuaíeadád gád vúine thíob:— “Tabhair leat ari t-eacá glap!” “Tiomáin leat an capall vóinn tall!” “Tabhair leat an capall bán!” “Sé m'eacá-ra iñ luairé!” “M'eacá-ra iñ feáirí lém!” Mar do éuadarai na bhuataighi riu, t'imeáiseadar leo ari a nuaíeadáll, óir ba neairib leo go mbá píosaí do théamhainn do éonnacadar.

§ 21. Seacátham ionlán thíob, 'n a nuaistí riu, aig ionmála in oclaf 7 i n-tarit, go bhuadarai iñiur móri árto, 7 teacá móri iñiti ari thíráid na maria, 7 vóirí ari an tis (ag dul amach) 1 maclaire na h-infe, 7 vóirí eile (ag dul irtéacá) iñiur an muij, 7 comhla cloíe ari an vóirí riu. Do bí poll trír an vóirí na maria na bhrácaínt iñteacá i láir an tis riu. Do éuadarai airtéacá iñiur an teacá riu, 7 ní fuaíadarai aen-neacá ann. Do éonnacadarai anuig leabair cuníordáta do éeannraig (fearl) an tis réin, 7 leabair do gád tuiscri o'a muintiri, 7 biaod vo gád tuiscri ari aghair gád leapárta, 7 roiteacá glome 7 teigí leanann ann, ari aghair gád leapárta, 7 copáin glone ari gád roiteacá. Do éanáedarai an biaod 7 an leanún ainiorn, 7 éusgaradar burióeacá 7 altuigád do 'Dí, t'fóill oifige in a ngeojta.

§ 22. Nuaír éuadarai ó'n iñiur riu, do bhoisadarai iñiur árto eile, 7 i aoiúinn, 7 móri a timééallib o'máinntír móri iñiti coramail lé h-eacáib. Do bainisír gléim airtaobair a céile, 7 éusgaroir leo an eioiceann 7 an

caioile. Do ghlaic Mael Óum rílat 'n a Láin, 'nuaír éamhí ré vo'n éoill riu, ag gábháil éairírti óó. Tír lá 7 trí h-infe óe do bí an t-síl 7 an cuírach rí feol lé taobh na h-aillé, 7 ari an tmeadair lí fuair Mael Óum tír h-uibla 'n a g-cenáir ari junn na flaithe. 'Dá fiúrdo oíthóe thíos éo éontuig gád uiball thíos iad.

§ 23. Fuaíadarai iñiur eile anuig, 7 reonúra do éloéacáib 'n a timééall. Mar do éuadarai 'n a goirle, t'eurig ainiúintóe mó ri 7 jútrot ré éairí timééall na h-infe. Dári, lé Mael Óum, ba lúairé ioná an gaoth é, 7 do éuadarí ré ari árto na h-infe 'n a nuaistí riu, 7 do "óímuig ré copp"²⁰ anuig, iñdón, aéann fíor 7 a éora fuaír, 7 iñ aomháriodó do bí ré—ag vúil timééall 'n a éioiceann, i., an feoil 7 na cnáimha aig ionprógha, aéet an eioiceann ari an taobh amuig gád copíruintóe. Ná, am eile, an eioiceann ari an taobh amuig aig ionprógha ari nór muiúinn, 7 na cnáimha 7 an feoil 'n a g-cionnáinntóe. Nuaír do bí fe marí riu Lé fada, t'eurig 'n a jearfain ariú, 7 jútrot timééall na h-infe 'magcuaírt, marí do jingne ré ari n-túr. Do éuadar do'n ionad ceurna ariú, 7 an uairí ro an leacá t'á éioiceann do bí fíor, iñ eodó do bí gan copíruintóe, 7 an leacá eile do bí fuaír aig im-miút 'magcuaírt ari nór cloíde muiúinn. Ba h-é riu do éleáct ré ag vúil timééall na h-infe. Do éeile Mael Óum 7 a muintiri ari a Láin-tíceall, 7 t'aurig ari t-ainmíntóe ag teicéadá iad, 7 do éuadar ari an thíráid go m-beirleacád oírra, 7 do gád 's a g-cíúintád,²¹ 7 caictír 7 teigír cloéac ari éiam 'n a nuaistí. Do éuadar cloé thíos iñteacá iñiur an g-cupair gád éoll rí físeáil Mael Óum 7 go nuaéadar 1 nuaistí-Loigr (cile) an éupair.

§ 24. Níor é ión thíob anuig do bhuadarai iñiur árto eile, 7 i aoiúinn, 7 móri a timééallib o'máinntír móri iñiti coramail lé h-eacáib. Do bainisír gléim airtaobair a céile, 7 éusgaroir leo an eioiceann 7 an

¹⁹ an ionmáth, nár mórián, do nuaistí.

²⁰ cleaf é ro do éleáctaroir na leacá mórá fad ó.

²¹ ag caictíeann leo.